

**FACTORS INFLUENCING COMPLIANCE OF PATIENTS WITH
CHRONIC OBSTRUCTIVE PULMONARY DISEASE**

WANIDA TANCHAROENRAT

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF NURSING SCIENCE
(ADULT NURSING)**

**FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

2005

ISBN 974-04-6345-2

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความร่วมมือในการรักษาพยาบาลของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง
(FACTORS INFLUENCING COMPLIANCE OF PATIENTS WITH CHRONIC
OBSTRUCTIVE PULMONARY DISEASE)

วนิดา ตันเจริญรัตน์ 4536814 NSAN / M

พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: ดวงรัตน์ วัฒนกิจไกรเลิศ, พย.ด., อรพรรณ โตสิงห์, พย.ด.,
วรรณิ สัตยวิวัฒน์, ค.ม.

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความร่วมมือในการรักษาพยาบาลของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ความสัมพันธ์และอำนาจการทำนายของปัจจัยต่างๆ ได้แก่การรับรู้อุปสรรคต่อการรักษาพยาบาล การรับรู้ความสามารถของตนเอง การสนับสนุนทางสังคม และระดับความรุนแรงของโรคต่อความร่วมมือในการรักษาพยาบาล ของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง โดยใช้แนวคิดพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของเพนเดอร์ (Pender, 2002) เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ซึ่งไม่มีโรคอื่น โรคปอดหรือโรคหัวใจร่วมด้วย ที่มารับการรักษาที่แผนกผู้ป่วยนอก สถาบันโรคทรวงอก จังหวัดนนทบุรี จำนวน 100 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนบุคคล แบบประเมินระดับความรุนแรงของโรค แบบวัดอุปสรรคต่อการรักษาพยาบาล แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง แบบวัดการสนับสนุนทางสังคม และแบบวัดความร่วมมือในการรักษาพยาบาลของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหา ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่าความร่วมมือในการรักษาพยาบาลโดยรวมอยู่ในระดับดี (mean = 2.08, S.D.= .36) การรับรู้อุปสรรคต่อการรักษาพยาบาลมีความสัมพันธ์ทางลบกับความร่วมมือในการรักษาพยาบาลของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.624, p < .01$), การรับรู้ความสามารถของตนเองและการสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความร่วมมือในการรักษาพยาบาลของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .621, P < .01$ และ $r = .407, p < .01$ ตามลำดับ) ส่วนความรุนแรงของโรคมีความสัมพันธ์ทางลบกับความร่วมมือในการรักษาพยาบาลอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.108, p > .05$) เมื่อวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่าการรับรู้อุปสรรคต่อการรักษาพยาบาล และการรับรู้ความสามารถของตนเองสามารถร่วมทำนายความร่วมมือในการรักษาพยาบาลของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ได้ร้อยละ 43.1 ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

จากการวิจัยมีข้อเสนอแนะ คือ พยาบาลควรประเมินข้อมูลต่างๆ ของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อความร่วมมือในการรักษาพยาบาลได้แก่การรับรู้อุปสรรคต่อการรักษาพยาบาล การรับรู้ความสามารถของตนเอง และการสนับสนุนทางสังคมและจัดรูปแบบการพยาบาลที่เน้นให้ผู้ป่วยมีความรู้และทักษะในการปฏิบัติตนเพื่อฟื้นฟูสภาพปอดและร่างกายทั้งในโรงพยาบาลและที่บ้านอย่างต่อเนื่อง และทำวิจัยในรูปแบบต่างๆในประเด็นอื่นๆ ต่อไป

FACTORS INFLUENCING COMPLIANCE OF PATIENTS WITH CHRONIC OBSTRUCTIVE PULMONARY DISEASE

WANIDA TANCHAROENRAT 4536814 NSAN / M
M.N.S. (ADULT NURSING)

THESIS ADVISORS: DOUNGRUT WATTANAKITKRILERT, D.N.S.,
ORAPAN THOSINGHA, D.N.S, WANNEE SATAYAWIWAT, M.Ed.

ABSTRACT

This study was descriptive research, aiming to examine compliance level in Chronic Obstructive Pulmonary Disease (COPD) patients, relationships and predictive power of several factors, namely perceived barriers, perceived self-efficacy, social support, and disease severity on compliance in COPD patients. This study employed Pender's Health Promotion Conceptual Framework (Pender, 2002). The samples in this study were 100 COPD patients, with no complications such as tuberculosis or heart diseases, who were attending the outpatient department at the Chest Disease Institute, Nonthaburi Province. The data was collected through interview using an instrument comprised of 6 sections: general characteristics of the samples, levels of disease severity, perceived barriers, perceived self-efficacy, social support, and compliance in COPD patient measurements. The data were analyzed using percentage, means, standard deviations, Pearson's product moment correlation coefficients, and stepwise multiple regression technique.

The results revealed that compliance of the samples were at a good level (mean = 2.08, S.D.= .36). Perceived barriers had a significant negative relationship with compliance in COPD patients ($r = -.624, p < .01$). Perceived self-efficacy and social support had significant positive relationships with compliance ($r = .621, p < .01$; $r = .407, p < .01$, respectively). However, disease severity had a non-significant negative relationship with compliance ($r = -.108, p > .05$). Through stepwise multiple regression analysis, it was found that perceived barriers and perceived self-efficacy could be used to predict compliance in COPD patients for about 43.1 percent at $p = .01$.

Recommendations from this study include that nurses need to assess patients' information, especially factors influencing compliance such as perceived barriers, perceived self-efficacy, and social supports. Nursing care activities should also improve knowledge and skills necessary for physical and lung rehabilitations both at the hospital and at home. Further research should be conducted to gain a better understanding in this area.

**KEY WORDS: COMPLIANCE / PERCEIVED BARRIERS / PERCEIVED
SELF-EFFICACY / SOCIAL SUPPORT / DISEASE SEVERITY**

107 P. ISBN 974-04-6345-2